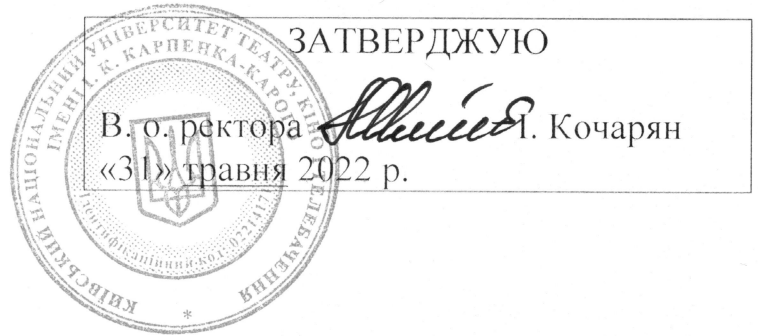

Міністерство культури та інформаційної політики України
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І.К.Карпенка-Карого

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії
у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
27 червня 2017 р. (прот. №6).

Зі змінами, внесеними на засіданнях Вченої ради
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
25 червня 2019 р. (прот. №6),
31 травня 2022 р. (прот. №8)

Загальна частина

1. Це Положення визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Це Положення розроблене на підставі Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 23 березня 2016 р №261 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМ України №283 від 03.04.2019).

2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті).

3. Підготовка осіб в аспірантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

4. Підставою для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті є наказ МОН України щодо рішення Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 23.06.2016 №707, наказ МОН України від 22.05.2017 №109-л та наказ МОН України від 26.04.2021 №53-л.

5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури Університету здійснює Вчена рада.

Координацію діяльності структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, здійснює відділ організаційно-наукової та редакційно-видавничої роботи (з аспірантурою).

Для врегулювання відносин між аспірантом та Університетом укладається договір.

6. Вступ до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та правил прийому до аспірантури Університету.

Правила прийому до аспірантури затверджує Вчена рада Університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Університету.

7. Правила прийому до Університету діють протягом відповідного календарного року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури Університету;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за кожною спеціальністю.

8. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки.

9. Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

10. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування аспіранта.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

11. Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

12. Аспірант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Університету на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі.

13. Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду науково-педагогічного працівника в Університеті, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

Права та обов'язки аспірантів

14. Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України "Про вищу освіту". З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. №579 (зі змінами, внесеними постановою КМ України від 13 травня 2022 р. №599);
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

15. Аспіранти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри;
- подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації у спеціалізованій вченій раді.

16. Покладення Університетом на аспіранта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

17. Аспіранти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

Порядок та умови вступу до аспірантури

18. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

19. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до Університету. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк або неправильно оформлених документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, повинен включати:

- заяву вступника;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);
- у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю;
- список опублікованих наукових праць (за наявності);

- реферат з обраної спеціальності обсягом до 25 сторінок формату А-4, оформлений за вимогами до наукової статті, з відгуком та оцінкою рецензента, призначеного кафедрою;

- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного коду;

- 2 фотографії 3x4.

Документи подаються у картонному швидкозшивачі до відділу аспірантури. Паспорт, диплом про вищу освіту подаються вступниками особистою. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття Вченою радою Університету рішення про визнання його диплома.

20. Вступні випробування до аспірантури Університету складаються з:

- вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності):

- вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

- вступного іспиту з естетики.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в правилах прийому до Університету.

Особи, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), складають додаткове вступне випробування у формі співбесіди за відповідною спеціальністю.

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

21. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три особи, які призначаються ректором Університету.

22. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради Університету можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

23. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до Університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора Університету, який оприлюднюється в установленому порядку.

24. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта, відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника, звітує перед профільною кафедрою та вченою радою.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво, як правило, не більше п'яти здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

25. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

26. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Освітньо-наукова програма розробляється проектною групою, члени якої періодично здійснюють її моніторинг. ОНП обговорюється на кафедрі і затверджується на Вченій раді Університету. ОНП та навчальний план переглядаються не менше, ніж один раз на чотири роки, а також у разі надходження пропозицій від здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, викладачів, які забезпечують навчальний план, гаранта програми, наукових керівників аспірантів, стейкхолдерів тощо.

Навчальний план аспіранта складається з нормативних навчальних дисциплін та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи (далі – індивідуальний план), які погоджуються з науковим керівником та затверджуються Вченою радою Університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант працює за індивідуальним планом роботи, не менше ніж два рази на рік звітує про його виконання на засіданні кафедри і щорічно атестується науковим керівником. За результатами атестації відповідним наказом ректора аспірант переводиться на наступний рік навчання або відраховується з аспірантури. Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується Вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Університету.

27. Освітньо-наукова програма аспірантури Університету має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (не менше ніж 9 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (не менше ніж 7 кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами

та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (не менше ніж 8 кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (не менше ніж 6 кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

28. Вчена рада Університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури Університету.

29. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань галузі «Культура і мистецтво» або на межі кількох галузей та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

30. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

31. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) формою навчання.

32. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою Університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Університет, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-

науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

33. Особи, які професійно провадять наукову або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються до аспірантури Університету строком до п'яти років.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури Університету згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді (див. п. 25-30 цього Положення).

34. Перелік документів, необхідних для прикріплення до аспірантури Університету, повинен включати:

- заяву здобувача;
- копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації) та додаток до диплому. Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію нострифікованого диплома;
- список опублікованих наукових праць;
- реферат з обраної спеціальності обсягом до 25 сторінок формату А-4, оформлений за вимогами до наукової статті, з відгуком рецензента, призначеного кафедрою;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного коду;
- 2 фотографії 3x4.

Документи подаються у картонному швидкозшивачі до відділу аспірантури. Паспорт, диплом про вищу освіту подаються вступниками особисто. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Процедура прикріплення, як правило, відбувається у період вступних іспитів до аспірантури.

Ректор Університету за висновком передбачуваного наукового керівника та поданням кафедри видає наказ про прикріплення здобувача та призначення йому наукового керівника.

На здійснення наукового керівництва щороку відводиться 25 академічних годин на одного здобувача.

35. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Університету.

Особи, прикріплені до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у пунктах 14-17 цього Положення.

36. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою));

- вступити до аспірантури закладу вищої освіти (наукової установи) для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.